

Presentació de Hora Nona

Aquest és un dietari. Caldria, de bon començament, no confondre un dietari amb un diari . El diari és personal en tant que l'autor o autora hi diposita quasi sempre diàriament els seus sentiments, angoixes , desigs, enamoraments o decepcions , i s'hi implica d'una manera molt visceral i sovint dramàtica. *El Diari d'Anna Frank, Diari íntim d'una adolescent*, són exemples de diaris personals, sovint escrits per la meitat femenina de la Humanitat.

El dietari, al seu torn, està compost d'escrits, també en forma de seqüència, però pot no ésser redactat dia a dia, sinó de tant en tant, més escandidament, i les entrades o capítols poden fins i tot mancar de data. L'autor hi comenta fets del seu entorn que l'afecten directament o que contempla en tant que contemporani de l'esdeveniment, i hi posa una dosi de salsa crítica; el dietari és igualment personal, pot ser tan personal com el diari, però el conjunt s'assembla més a una col·lecció d'articles d'opinió , més o

menys densos. Qui escriu un dietari es col.oca una mica distanciat de l'expressió dels sentiments, en tot cas els manifesta en funció de la reflexió que prèviament ha elaborat sobre els fets considerats. Un diari pot mantenir-se secret, un dietari inicialment és més divulgable. Pot escriure's a qualsevol edat, però generalment és obra de persones adultes, o simplement d'edat força avançada, com és aquest cas. És doncs, producte d'experiència vital i professional, de memòria llarga, de tongades d'experiències de tots colors, tal vegada de rebel.lió contra una innegable fatiga pel pes dels anys.

Em va motivar escriure aquesta obra quan em va venir a la memòria un bon dia un llibre llegit en els meus anys joves titulat "El món vist als vuitanta anys", escrit per Santiago Ramón y Cajal. El recordava bastant bé, tot i que se me n'havia extraviat el meu exemplar. Avui dia no es troba gens fàcilment, i fou gràcies a un amic que vaig recuperar-ne un exemplar . L'il.lustre científic analitza a la primera meitat del volum força sòlidament el tema de la senectud, el fet d'envellir, i dóna idees més o menys estoiques o morals sobre com enfrontar el combat. Quan el va escriure, com diu el seu títol, havia fet vuitanta anys. La segona part del llibre el porta a discutir de la situació

política d'Espanya i escomet l'Estatut de Catalunya de 1932 directament i ,a parer meu, fent aigües menors fora de test. No era gens amic d'autonomies, Don Santiago. Érem a l'any 1934 ,l'any que va morir. Precisament en fer al-lusió a aqueix llibre un servidor exposa el desig que no li passi el mateix.

Bé, el títol en definitiva em va posar en moviment, i suggerir que jo també podria escriure quelcom d'anàlisi de crítica, d'elogi , de blasme d'allò que hi ha al meu voltant des dels vuitanta anys, de fet ja vuitanta-un quan vaig acabar-lo. Érem l'any 2004, en què tantes coses van passar en l'ample món i particularment en els cinc-cents mil quilòmetres al nostre voltant; a més a més feia setanta anys justos que el volum del Premi Nobel aragonès havia sortit.

Deia que tenia temes al meu abast : a cabassades. Per exemple l'accelerada Xina d'avui, les eleccions espanyoles, els atemptats de Madrid, l'arxiu de Salamanca, la Festa de Sant Jordi, l'Església i els seus problemes, la República, la mort de les

llengües, trontolls del català ,projecte de constitució europea, el català (i el valencià?) a Europa, les guerres del món, l'IEC, la globalització galopant, les generacions culturals, un indescriptible George Bush,

El títol , *Hora Nona*, suggereix l'entrada de l'autor , no ens enganyem, en els darrers estadis de la vida, simbolitzats a escala en el moment que el soldat clava la llança al costat de Jesús crucificat . L'Hora Nona és la penúltima.

Cada capítol porta el sant del dia en què l'he escrit i la majoria de camins no el sant o santa principal, sinó que, dels cinc o sis que aquell dia estampa el santoral, trio el més humil, desconegut, pintoresc o peculiar en la seva biografia, biografia que faig constar fins on puc, al mateix temps que insisteixo que, fora d'uns centenars , la resta dels milers de santificats de l'Església són de dubtosa realitat. Fins m'he inventat una santa, en veure que no ve d'un.

Ben sovint, s'hi sent el dring esquerdat de la decepció, de la dificultat de superar l'espectacle de la nostra hipocresia, de la distància entre el que se sent i el que es veu realitzat, l'engreixament de la insolidaritat, de la imposició i l'abús, estigma de la Humanitat. Tot això i més: la mirada d'un vell davant un món jove que, de segur, trobarà camins insospitats per prendre forma adulta. Per això deia que és inevitable, si no es vol navegar exclusivament en barca de cinisme, deixar anar de tant en tant una fuetada d'ira, o un sermonet d'advertiment. Aquest món desenvolupat, de congestió vial, targes de crèdit, vacances pagades, compres electròniques i SMS's, és profundament injust, aparentment dominant, en realitat dominat per l'únic poder existent avui, que no és el polític, sinó l'econòmic. Coneixiem les filigranes tàctiques dels manaires polítics i podíem no votar-los: ara desconeixem del tot què ens preparen els grans poders econòmics i quan decidiran esclafar-nos.

En el fons, la part més sincera del llibre obre el gran interrogant de què serà del meu poble, les seves arrels, que passarà amb les globalitzacions, els enrasaments i les despersonalitzacions individuals i col·lectives.

De tot plegat, desitjo que vostès en puguin veure el desenllaç. Ei, i, si pot ser, un servidor també.